

2005 Yılı Fen ve Teknoloji Dersi ve 2013 Yılı Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programlarının Öğretmen Değerlendirmesi*

Esra BENLİ ÖZDEMİR¹, Selçuk ARIK²

Geliş Tarihi: 13.12.2016

Kabul Ediliş Tarihi: 27.03.2017

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, 2005 yılı fen ve teknoloji dersi ve 2013 yılı fen bilimleri dersi öğretim programlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin bazı değişkenler açısından tespit edilmesidir. Araştırmada, betimsel araştırma yöntemlerinden tarama (survey) modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, MEB'e bağlı ilkokul ve ortaokullarda farklı illerde görev yapan Fen Bilimleri (n = 99) ve Sınıf Öğretmenleri (n = 26) oluşturmaktadır. 2013 Öğretmenlerin programlara yönelik görüşleri hizmetiçi eğitimin sonunda 5li likert tipi ölçek kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmanın bulguları SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen verilere göre, eski ve yeni programın öğelerine yönelik öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin yenilenen fen bilimleri dersi öğretim programına ilişkin hedef, içerik, süreç ve değerlendirmeleri açısından programı olumlu buldukları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yeni fen programı ile ilgili görüşleri cinsiyete göre değişkenlik gösterirken; branş, mesleki kıdem, mezuniyet türü, mezun olunan fakülteye göre değişkenlik göstermemektedir.

Anahtar kelimeler: Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı, Program Değerlendirme, Fen Bilimleri Öğretmeni, Sınıf Öğretmeni.

Teachers Evaluation of the 2005 Science and Technology and 2013 Science Course Curriculum

ABSTRACT

The main purpose is evaluation of teachers' views about 2005 and 2013 science course curriculum and determines their views for the new science program. Survey model of the descriptive research methods was used in the study. The study group is consisted of a total of 125 teachers who are working in different cities in Ministry of Education. (Science Teachers, n = 99; Classroom Teachers, n = 26.) Teachers' views on the programs were assessed through a likert type scale (1 to 5) at the end of in-service training. The findings of the study were analyzed using the SPSS program. As a result of the research, it was determined that there are significant differences between the opinions of teachers for the old and new science course program. In addition, it has been identified that teachers'

---

* Bu çalışma, 28-30 Eylül 2016'da Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde düzenlenen 12. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Dr., MEB Satıkadın Ortaokulu, esrabenli86@hotmail.com

² Arş. Gör., Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Fen Bilgisi Eğitimi Anabilimdalı, selcuk.arik@hotmail.com

views about 2013 science course curriculum in terms of aim&objectives, content, teaching strategies and evaluation are positive. Teachers' views about the new program varied according to gender on the other hand there weren't any difference according to branches, seniority, type of graduation and graduated from faculty.

Keywords: Science Course Curriculum, Program Evaluation, Science Teachers, Classroom Teachers.

GİRİŞ

Eğitim, sürekli gelişmesi gereken uygulamalı bir bilim alanıdır. Ertürk (1994) eğitimi, "bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci" olarak tanımlamaktadır. Çağın değişen şartlarına bağlı olarak bireylerin ihtiyaçları da değişmektedir. Gelişen ve değişen dünyanın gerisinde kalmamak, çağın gereksinimlerine cevap verebilmek ancak nitelikli bireyler yetiştirmek ile mümkündür. Nitelikli bireyler ise, sadece bilişsel becerilere sahip bireyler değil duyuşsal ve hatta psikomotor becerileri de taşıyabilen bireylerdir.

Nitelikli bireyler yetiştirmek isteyen toplumlar, eğitim-öğretim sürecinde hızlı değişikliklere yönelmiştir. Değişen gereksinimler ve bilim ve teknolojideki gelişmeler, program geliştirme çalışmalarını da hızla beraberinde getirmiştir.

Program geliştirme çalışmalarında fen programına yönelik yapılan değişiklik ve yenilikler dikkat çekmektedir. Ülkemizde program geliştirme çalışmaları Cumhuriyet'in ilanı ile başlamış olup günümüzde de devam etmektedir. Özellikle teknolojik ve bilimsel gelişmelerle beraber Fen Eğitimi Programına yönelik kapsamlı çalışmalar 1992, 2000, 2004 ve son olarak 2013 yıllarında yapılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılında çağın gerekliliklerini dikkate alarak 30.03.2012 tarih ve 28261 sayılı kararı ile ilköğretim ve eğitim kanunu ile bazı kanunlarda köklü değişikliklere gitmiştir.

Alınan kararlardan biri 222 sayılı Kanunun 7 nci maddesi olarak aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 7 – İlköğretim; 1 inci maddede belirtilen amacı gerçekleştirmek için kurulmuş dört yıl süreli ve zorunlu ilkokul ile dört yıl süreli ve zorunlu ortaokuldan oluşan bir Milli Eğitim ve Öğretim Kurumudur.”

Bu kanunla zorunlu 8 yıllık kesintisiz eğitim yerini; 4 yıl süreli ilkokul, 4 yıl süreli ortaokul ve 4 yıl süreli ortaöğretim (4+4+4) olmak üzere 12 yıllık zorunlu kademeli bir yapıya bırakmıştır. 4+4+4 eğitim sistemi ile birlikte “Fen ve Teknoloji” dersinin adı “Fen Bilimleri” olarak düzenlenmiştir. Bu bağlamda öğretim programlarında da değişikliklere gidilmiştir. 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılından itibaren beşinci; 2014-2015 Eğitim-Öğretim yılından itibaren üçüncü sınıflardan başlayarak değişikliklere gidilmiş ve bu değişiklikler kademeli olarak uygulanmak üzere kabul edilmiştir. 2013 yılı Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı ise, daha önceki fen programı ile karşılaştırıldığında vizyon anlayışı

genel olarak değişmemekle beraber, “Tüm öğrencileri fen okuryazarı bireyler olarak yetiştirmek” anlayışı ile araştırma-sorgulamaya dayalı öğrenme yaklaşımı temel alınarak geliştirilmiştir (MEB, 2013).

Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'nın vizyonunun gerçekleştirilebilmesi için Bilgi öğrenme alanında yer alan Canlılar ve Hayat, Madde ve Değişim, Fiziksel Olaylar, Dünya ve Evren konu alanları ile Beceri, Duyuş, Fen-Teknoloji-Toplum-Çevre (FTTÇ) öğrenme alanları belirlenmiştir. Bu öğrenme alanları ile beraber kazanımlar bilimsel süreç becerileri, yaşam becerileri, duyuş ve fen-teknoloji-toplum-çevre öğrenme alanları ile ilişkilendirilmiş ve aşağıda yer alan tabloda bu beceriler belirtilmiştir (MEB, 2013).

Tablo 1. Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanları

Bilgi	Beceri	Duyuş	Fen-Teknoloji-Toplum-Çevre
a. Canlılar ve Hayat	a. Bilimsel Süreç Becerileri	a. Tutum b. Motivasyon	a. Sosyo-Bilimsel Konular
b. Madde ve Değişim	b. Yaşam Becerileri	c. Değerler ç. Sorumluluk	b. Bilimin Doğası c. Bilim ve Teknoloji İlişkisi
c. Fiziksel Olaylar	- Analitik Düşünme		ç. Bilimin Toplumsal Katkısı
ç. Dünya ve Evren	- Karar Verme - Yaratıcı Düşünme - Girişimcilik - İletişim - Takım Çalışması		d. Sürdürülebilir Kalkınma Bilinci e. Fen ve Kariyer Bilinci

Tablo 1 incelendiğinde, fen okuryazarı bireyler sadece temel bilgiler öğrenme alanındaki kazanımlara sahip bireyler değil; beceri, duyuş ve fen-teknoloji-toplum-çevre öğrenme alanlarındaki kazanımlara da sahip olan, öğrenmesinden sorumlu, öğrenme sürecinde etkin yeri olan, bilgiyi zihninde yapılandıran bireylerdir.

Araştırmada, 2005 yılı fen ve teknoloji dersi ve 2013 yılı fen bilimleri dersi öğretim programlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi ve yeni programa yönelik öğretmen görüşlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Bu araştırmaya dayanak oluşturan problem cümlesi; “2005 yılı fen ve teknoloji dersi ve 2013 yılı fen bilimleri dersi öğretim programlarına ilişkin öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde ifade edilebilir.

Araştırmannın problem cümlesine paralel olarak belirlenen alt problemler:
Öğretim programlarının...

1. ...hedeflerine...
  2. ...içeriklerine...
  3. ...eğitim durumlarına...
  4. ...ölçme ve değerlendirme durumlarına...
  5. ...teknolojik gelişmelerine...
- ... göre öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
6. 2013 yılı fen bilimleri dersi öğretim programına yönelik öğretmen görüşleri arasında **bazı değişkenlere göre** (cinsiyet, branş, mesleki kıdem, mezuniyet türü, mezun olunan fakülte) anlamlı bir farklılık var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmada, öğretmenlerin 2005 yılı fen ve teknoloji dersi ve 2013 yılı fen bilimleri dersi öğretim programlarına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla betimsel araştırma yöntemlerinden tarama (survey) modeli kullanılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin görüşleri arasındaki ilişkinin belirlenmesinde ilişkiisel tarama modeli kullanılmıştır. Karasar' a (1999) göre, *tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilemez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir.*

Çalışma Grubu

Araştırmannın çalışma grubunu, MEB'e bağlı farklı illerdeki ilkokul ve ortaokullarda görev yapan Fen Bilimleri (n = 99) ve Sınıf Öğretmenleri (n = 26) olmak üzere toplam 125 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma grubu, farklı illerde görev yapan ve gönüllülük esasına dayalı olarak hizmetiçi eğitime katılan öğretmenlerdir. Öğretmenler, her iki programı da uygulamış ve yenilenen programı detayları ile tanımak üzere eğitim almışlardır. 2013 Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'nın tanıtımına ilişkin hizmet içi eğitim kursu öğretmenlere iki ayrı dönemde verilmiştir. Çalışma grubundaki öğretmenlerin cinsiyet ve branş dağılımları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Çalışma Grubunun Cinsiyeti ve Sınıf Düzeyleri

Branş	Cinsiyet		Kadın		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Fen Bilimleri	11	23,9	15	18,9	99	79,2		
Sınıf	35	76,1	64	81,1	26	20,8		
Toplam	46	100	79	100	125	100		

Veri Toplama Araçları ve Analizleri

Araştırmada, Akpınar (Akpınar, 2002) tarafından geliştirilmiş olan ve öğretmenlerin kişisel, mesleki ve “2005 Yılı Fen ve Teknoloji dersi ve 2013 Yılı Fen Bilimleri dersi” öğretim programlarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanan bir ölçek kullanılmıştır. Kullanılan ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Ölçme aracının kapsam geçerliliğinin belirlenebilmesi için program uzmanı görüşlerine başvurulmuştur. Yapılan düzeltmeler sonucunda kapsam geçerliliği yeterli bulunmuştur. Güvenirlik için ise anket, örnekleme alınan okullar dışındaki öğretmenlere uygulanmış, buradan elde edilen verilerin analizi sonucunda Cronbach-Alpha güvenirlilik katsayısı .95 olarak bulunmuştur (Akpınar, 2002).

Veri toplama aracı olarak kullanılan anket formu, iki bölümden oluşmaktadır. 13 sorudan oluşan birinci bölümde mesleki ve kişisel bilgilere yönelik sorular yer almaktadır. Bu bölümde ayrıca öğretmenlerin yeni programla ilgili karşılaştıkları sorunları belirleme yönelik sorular da yer almaktadır. İkinci bölüm ise öğretmenlerin eski ve yeni Fen Bilimleri programlarına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmış Likert tipi 59 maddeden oluşmaktadır. Bu bölümde fen bilgisi programlarında **hedeflerle** ilgili 13, **içerikle** ilgili 19, **eğitim durumu** ile ilgili 16, **değerlendirme** ile ilgili 7 ve **teknolojik gelişmelerle** ilgili 4 madde yer almaktadır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde; alt problemler çözümlenerek elde edilen bulgular, çeşitli istatistikî yöntemlerle tablolar halinde sunularak araştırma bulguları yorumlanmıştır.

Alt problem 1. Öğretim programlarının **hedeflerine** yönelik öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Öğretmenlerin eski ve yeni programdaki “hedef” ögesine yönelik görüşlerinin farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bağımlı gruplar için t testi sonuçları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Öğretim Programlarının Hedeflerine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Bağımlı Gruplar t-Testi Sonuçları

Öğretim programı	n	$\bar{\chi}$	SD	df	t	p
Eski	125	39,94	7,62	124	-17,01	,00
Yeni	125	55,09	6,24			

Tablo 3 incelendiğinde, öğretmenlerin eski ve yeni programdaki “hedef” ögesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($t_{124} = -17,01$, $p = 0.00 < 0.05$).

Alt problem 2. Öğretim programlarının **içeriklerine** yönelik öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Öğretmenlerin eski ve yeni programdaki “içerik” ögesine yönelik görüşlerinin farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bağımlı gruplar için t testi sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. *Öğretim Programlarının İçeriğine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Bağımlı Gruplar t-Testi Sonuçları*

Öğretim programı	n	$\bar{\chi}$	SD	df	t	p
Eski	125	60,36	10,01	124	-17,33	,00
Yeni	125	79,18	8,82			

Tablo 4 incelendiğinde, öğretmenlerin eski ve yeni programdaki “içerik” ögesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($t_{124} = -17,33$, $p = 0.00 < 0.05$).

Alt problem 3. Öğretim programlarının **eğitim durumlarına** yönelik öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Öğretmenlerin eski ve yeni programdaki “eğitim durumları” ögesine yönelik görüşlerinin farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bağımlı gruplar için t testi sonuçları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. *Öğretim Programlarının Eğitim Durumlarına Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Bağımlı Gruplar t-Testi Sonuçları*

Öğretim programı	n	$\bar{\chi}$	SD	df	t	p
Eski	125	51,78	9,03	124	-15,52	,00
Yeni	125	67,33	7,26			

Tablo 5 incelendiğinde, öğretmenlerin eski ve yeni programdaki “eğitim durumları” ögesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($t_{124} = -15,52$, $p = 0.00 < 0.05$).

Alt problem 4. Öğretim programlarının **ölçme ve değerlendirmelerine** yönelik öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Öğretmenlerin eski ve yeni programdaki “ölçme ve değerlendirme” ögesine yönelik görüşlerinin farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bağımlı gruplar için t testi sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretim Programlarının Eğitim Durumlarına Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Bağımlı Gruplar t-Testi Sonuçları

Öğretim programı	n	$\bar{\chi}$	SD	df	t	p
Eski	125	23,41	4,14	124	-5,63	,00
Yeni	125	26,19	3,64			

Tablo 6’da öğretmenlerin eski ve yeni programdaki “ölçme ve değerlendirme” ögesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($t_{124} = -5,63$, $p = 0.00 < 0.05$).

Alt problem 5. Öğretim programlarının teknolojik gelişmelere yönelik öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Öğretmenlerin eski ve yeni programdaki teknolojik gelişme boyutuna yönelik görüşlerinin farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bağımlı gruplar için t testi sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Öğretim Programlarının Teknolojik Gelişme Boyutuna Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Bağımlı Gruplar t-Testi Sonuçları

Öğretim programı	n	$\bar{\chi}$	SD	df	t	p
Eski	125	13,46	3,07	124	-12,41	,00
Yeni	125	17,23	2,13			

Tablo 7’de görüldüğü gibi öğretmenlerin eski ve yeni programdaki teknolojik gelişme boyutuna yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. ($t_{124} = -5,63$, $p = 0.00 < 0.05$).

Alt problem 6. 2013 yılı fen bilimleri dersi öğretim programına yönelik öğretmen görüşleri arasında bazı değişkenlere göre (cinsiyet, branş, mesleki kıdem, mezuniyet türü, mezun olunan fakülte) anlamlı bir farklılık var mıdır?

Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin öğretim programı ile ilgili görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bağımsız gruplar için t testi sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Çalışma Grubunda Yer Alan Öğretmenleri Öğretim Programı ile İlgili Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Grup	n	$\bar{\chi}$	SD	df	t	p
Kadın	46	252,24	21,34	123	2,66	,00
Erkek	79	240,76	24,30			

Tablo 8 incelendiğinde, kadın ve erkek öğretmenlerin 2013 yılı fen bilimleri dersi öğretim programına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($t_{123} = 2,66$, $p = 0,00 < 0,05$).

Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin öğretim programı ile ilgili görüşlerinin *branş* değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bağımsız gruplar için t testi sonuçları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Çalışma Grubunda Yer Alan Öğretmenleri Öğretim Programı İle İlgili Görüşlerinin Branş Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Grup	n	$\bar{\chi}$	SD	df	t	p
Sınıf öğretmeni	99	244,03	23,12	123	-,87	,38
Fen Bilimleri öğretmeni	26	248,62	26,52			

Tablo 9 incelendiğinde, sınıf ve fen bilimleri öğretmenlerinin 2013 yılı fen bilimleri dersi öğretim programına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($t_{123} = -,87$, $p = ,38 > 0,05$).

Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin öğretim programı ile ilgili görüşlerinin *mesleki kadem* değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bağımsız gruplar için Anova sonuçları Tablo 10 ve Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 10. Gruplar Arası Görüşlerin Betimsel Analizi

Grup	N	$\bar{\chi}$	S
1-5 yıl	28	252,18	16,80
6-10 yıl	41	242,80	23,10
11-15 yıl	33	241,85	23,90
16-20 yıl	22	244,05	31,64
21 yıl ve üstü	1	257,00	-
Toplam	125	244,98	23,83

Tablo 11. Öğretmenlerin Öğretim Programı ile İlgili Görüşlerinin Mesleki Kademe Göre Bağımsız Gruplar için ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı (SS)	Serbestlik Derecesi (df)	Kareler Ortalaması (MS)	F	p
Gruplararası	2132,22	4	533,05	,93	,44
Gruplarıçi	68293,74	120	569,11		
Toplam	70425,96	124			

Tablo 11’de $p = 0.44 > 0.05$ olduğundan öğretmenlerin öğretim programı ile ilgili görüşlerinin *mesleki kıdem* değişkenine göre farklılık göstermediği görülmektedir.

Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin öğretim programı ile ilgili görüşlerinin *mezuniyet türü* değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bağımsız gruplar için t testi sonuçları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Çalışma Grubunda Yer Alan Öğretmenleri Öğretim Programı ile İlgili Görüşlerinin Mezuniyet Türü Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Grup	n	$\bar{\chi}$	SD	df	t	p
Lisans	106	245,26	23,59	123	,30	,75
Yüksek lisans	19	243,42	25,72			

Tablo 12 incelendiğinde, sınıf ve fen bilimleri öğretmenlerinin 2013 yılı Fen Bilimleri dersi öğretim programına ilişkin görüşleri anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{123} = ,30, p = ,75 > 0,05$).

Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin öğretim programı ile ilgili görüşlerinin *mezun olunan fakülte* değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Bağımsız Gruplar için ANOVA sonuçları Tablo 13 ve Tablo 14’de verilmiştir.

Tablo 13. Gruplar Arası Görüşlerin Betimsel Analizi

Grup	N	$\bar{\chi}$	S
Eğitim	111	244,74	23,56
Fen-Edebiyat	10	246,40	23,52
Diğer	4	248,25	37,74
Toplam	125	244,98	23,83

Tablo 14. Görüşlerin Mezun Olunan Fakülteye Göre Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı (SS)	Serbestlik Derecesi (df)	Kareler Ortalaması (MS)	F	p
Gruplararası	69,39	2	34,69	,06	,94
Gruplarıçi	70356,57	122	576,69		
Toplam	70425,96	124			

Tablo 14’te $p = 0.94 > 0.05$ olduğundan öğretmenlerin öğretim programı ile ilgili görüşlerinin *mezun olunan fakülte* değişkenine göre farklılık göstermediği görülmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmanın problem cümlesi ve problem cümlesine paralel olarak belirlenen alt problemlere ilişkin olarak; eski ve yeni fen programının öğelerine yönelik öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin yenilenen fen bilimleri dersi öğretim programına ilişkin görüşlerinin, programa ilişkin, hedef, içerik, süreç ve değerlendirmeleri açısından programı olumlu buldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin yeni program ile ilgili görüşleri cinsiyete göre değişkenlik gösterirken; branş, mesleki kıdem, mezuniyet türü, mezun olunan fakülteye göre değişkenlik göstermemektedir.

İlgili alanyazın incelendiğinde, Çıray, Küçükylmaz, Güven (2015) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenler yenilenen programda kazanım sayısının azaltılması, konu yerlerinin değiştirilmesi, programın uygulanabilirliğinin artması gibi konularda olumlu görüşe sahipken; özellikle öğretme- öğrenme süreçlerinde örnek uygulamaların olmaması, öğretmenlerin görüşlerinin alınmaması, değerlendirmeye yönelik örnek etkinliklere yer verilmemesi konularında olumsuz düşüncüklerini dile getirmişlerdir. Özcan ve

Küçükoğlu (2014) çalışmalarında, 2005 ve 2013 yıllarında yayınlanan Fen öğretim programlarını kazanımlar açısından karşılaştırmışlardır. Araştırma sonucunda 2013 yılında yayınlanan fen bilimleri dersi öğretim programında yer alan kazanımların sayılarının 2005 yılındakine göre yaklaşık % 60-65 oranında azaldığını belirlenmiştir.

Akmaç ve Kapucu (2014) çalışmalarında öğretmenlerin fen bilimleri dersi öğretim programında kazanım sayısının azaltılmış olmasını programın güçlü bir özelliği olarak ifade etmişlerdir.

Saban, Aydoğdu ve Elmas'ın (2014) 16 fen ve teknoloji öğretmeniyle gerçekleştirdikleri çalışmada öğretmenlerin yenilenen programla ilgili olumlu ve olumsuz görüşe sahip olduklarını ortaya çıkarmışlardır. Öğretmenlerin önemli bir bölümü öğretim programındaki konuların anlaşılır, günlük hayatla ilişkilendirilebilir özellikte olduğunu belirterek, olumlu görüş bildirmişlerdir.

Berkant ve Kankılıç'ın (2014) programla ilgili olarak öğretmenlerin görüşlerini belirledikleri çalışmalarında öğretmenler, kazanımların öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamada zayıf kaldığını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenlerin bir kısmı programın kazanımlar boyutunun eski programla benzer olduğu, yalnızca ekleme, çıkarma ve yer değişikliği yapıldığı, kazanım sayısının azaltılmasıyla derse ayrılan sürenin dengelendiği görüşündedirler. İçerik düzenlemesinin öğrencilerin hazırbulunmuşluk düzeylerinin dikkate alınarak yapılması öğretmenler tarafından gerekli bir değişiklik olarak nitelendirildiğini ifade etmişlerdir.

Özyurt, Bahar ve Nartgün (2014) de güncellenen programda süreç değerlendirmenin ürün değerlendirme kadar ön plana çıktığını, öz ve akran değerlendirme yaklaşımlarının benimsendiğini ancak programda bu tekniklerin nasıl kullanılacağından bahsedilmediğini ifade etmektedirler.

Toraman ve Alcı (2013) tarafından yapılan çalışmada programın öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerini ölçme konusunda olumlu özellikler taşıdığı yönünde bulgular elde etmişlerdir.

Öneriler

- Programlar geliştirilmeden önce program uygulayıcısı olan öğretmenlerin görüşleri dikkate alınarak değerlendirme yapılmalıdır.
- Geliştirilen öğretim programlarının etkili ve verimli bir şekilde uygulanabilmesi için, konu ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmaları gereklidir. Bu bağlamda, yeni programlar uygulanmaya başlamadan önce öğretmenler hizmet içi eğitimden geçirilerek, alanlarında uzman kişiler tarafından bilgilendirilmelidir. Ayrıca yönetici, öğrenci ve velilere de yeni program hakkında bilgi verilmelidir.
- Öğretim programı uygulanmaya başladıktan sonra belirli zamanlarda öğretmen, öğrenci, veli ve yöneticilerin program ile ilgili görüşleri alınmalı, belirlenen aksaklıklar için iyileştirme ve geliştirme çalışmaları yapılmalıdır.
- Yenilenen program öğrencilerin araştırma-sorgulama stratejisiyle öğrenmelerini istemektedir. Okullarda teknoloji donatımı sağlanarak, öğrencilerin araştırma yapmalarına imkân sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Akmaç, B. & Kapucu, S. (2014). Fen bilimleri öğretmenlerinin fen bilimleri dersi (3, 4, 5, 6, 7 ve 8.sınıflar) öğretim programının güçlü ve zayıf yönleri hakkındaki görüşleri. *11. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiri Özet Kitapçığı*, Adana.
- Akpınar, D. (2002). 1992 ve 2001 öğretim yıllarındaki ilköğretim fen bilgisi programlarına ilişkin öğretmen görüşleri. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Berkant, H. G. & Kankılıç, D. (2014). Fen bilimleri dersi öğretim programına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *11. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiri Özet Kitapçığı*, Adana.
- Çıray, F., Küçükylmaz, E. A. & Güven, M. (2015). Ortaokullar için güncellenen fen bilimleri dersi öğretim programına yönelik öğretmen görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 31-56.
- Elmas, R., Aydoğdu, B. & Saban, Y. (2014). 2013 Fen Bilimleri dersi öğretim programının değerlendirilmesi. *11. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiri Özet Kitapçığı*, Adana.
- Ertürk, S. (1994). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan Yayınları.
- Karatepe, A., Yıldırım, H., Şensoy, Ö. & Yalçın, N. (2004). *Fen bilgisi öğretimi amaçlarının gerçekleştirilmesinde yeni programın öğretilme-öğrenme süreçleri boyutunda uygunluğu konusunda öğretmen görüşleri*.

- <http://www.kefad.gazi.edu.tr/2004.2/165-175.pdf.pdf> (Ziyaret Tarihi: 12.03.2007)
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*, Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Yayınevi.
- MEB. (2005). *Milli Eğitim Bakanlığı Fen ve Teknoloji dersi öğretim programı (4-8)*. Ankara: MEB Yayınları.
- MEB. (2013). *Milli Eğitim Bakanlığı Fen ve Teknoloji dersi öğretim programı (3-8)*. Ankara: MEB Yayınları.
- Özcan, H. & Küçüköğlü, M. (2014). 2004 ve 2013 fen öğretim programlarının kazanımlar açısından karşılaştırılmasına yönelik öğretmen görüşleri. *11. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiri Özet Kitapçığı*, Adana.
- Özyurt, Y., Bahar, M. & Nartgün, Z. (2014). Fen Bilimleri dersi öğretim programlarının (2005-2013) ölçme-değerlendirme anlayışlarının karşılaştırılması ve 5.sınıf ders kitaplarına yansımaları. *11. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiri Özet Kitapçığı*, Adana.
- Saban, Y., Aydoğdu, B. & Elmas, R. (2014). 2005 ve 2013 Fen Bilgisi öğretim programlarının 4. ve 5. sınıf düzeylerinin bilimsel süreç becerileri açısından karşılaştırılması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 62-85.
- Savran, A., Çakıroğlu, J. & Özkan, Ö. (2002). Fen Bilgisi öğretmenlerinin yeni fen bilgisi programına yönelik düşünceleri. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresinde sunulan poster bildiri*, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Şahin, İ., Turan, H. & Apak, Ö. (2005). Yeni ilköğretim birinci kademe fen ve teknoloji programının stake'in uygunluk modeliyle değerlendirilmesi. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Özet Kitapçığı*, Denizli.
- Toraman, S. & Alcı, B. (2013). Fen ve Teknoloji öğretmenlerinin yenilenen fen bilimleri dersi öğretim programına ilişkin görüşleri. *EKEV Akademi Dergisi*, 17 (56), 11-22.

SUMMARY

As long as depending on changing circumstances, the needs of individuals is also changing. It is possible to train highly qualified individuals; in order to to respond to the needs of the times and not to lag behind developing and changing world. The community who want to educate qualified individuals were directed to rapid changes in the teaching process. The curriculum is the beginning of these changes. Changing needs and developments in science and technology have also provided quickly program development activities. One of these programs is also for Science Education Program. Program development activities have begun at proclamation of the Turkish Republic and it continues even today. In particular, together with technological and scientific developments comprehensive studies on Science Education Program were made in 1992, 2000, 2004 and finally in 2013.

Ministry of Education has gone through fundamental changes in some laws with primary education and education law in the 2013-2014 academic year with 30.03.2012 date and 28261 decree. One of the decisions taken was replaced as 7th item of the article number 222. It is below:

ITEM 7th - *"Primary education is the Ministry of Education and Training Institutions which established to achieve the purpose specified in item 1th and "has four-year term and primary compulsory school and four-year term and secondary compulsory school"*

The name of the course "Science and Technology" was held in "Science" with 4+4+4 education system. In this context, it was changes in the curriculum. Learning areas have been identified as Live and Life, Matter and Change, Physical Events, World and Universe of subject areas and Skill, Perception, Science-Technology-Society-Environment (STSE) of learning areas in order to achieve the vision of Science Curriculum. These learning areas and recoveries associated with areas of scientific process skills, life skills, feeling and science-technology-society-environment and these skills are outlined:

Knowledge: Live and Life, Matter and Change, Physical Events, World and Universe.

Skill: Scientific Process Skills, Life Skills (Analytical Thinking, Decide, Creative Thinking, Entrepreneurship, Contact, Team work).

Feeling: Attitude, Motivation, Values, Responsibility.

Science-Technology-Society-Environment: Socio-Scientific Issues, Nature of Science, Science and Technology Relationship, Contribution of Social Sciences Sustainable Development Awareness, Science and Career Awareness.

Scientific literacy individuals who have not only basic knowledge in the learning areas outcomes; who have skills, feeling and science-technology-society-environment in the learning areas outcomes and take an active role in the

learning process and construct information in the mind. In order to respond to the needs of the times and not to lag behind developing and changing world, science educators tend to develop alternative models.

The main purpose is evaluation of teachers' views about 2005 and 2013 science course curriculum and determines their views for the new science program. Survey model of the descriptive research methods was used in the study.

The study group is consisted of a total of 125 teachers who are working in different cities in Ministry of Education. (Science Teachers, n = 99; Classroom Teachers, n = 26.) In-service training course for the promotion of 2013 Science course curriculum is given to teachers in two separate periods. The first period is performed with Science and Classroom Teachers on 16-20 June 2014. And second period is performed with Classroom Teachers on 8-12 June 2015.

As a result of the research, it was determined that there are significant differences between the opinions of teachers for the old and new science course program. In addition, it has been identified that teachers' views about 2013 science course curriculum in terms of aim&objectives, content, teaching strategies and evaluation are positive. Teachers' views about the new program varied according to gender on the other hand there weren't any difference according to branches, seniority, type of graduation and graduated from faculty. The teachers approach more positive to the curriculum of year 2013.

When the literature is examined, teachers' views on the 2013 science curriculum support this curriculum study. In the study conducted by Çıray, Küçükylmaz, Güven (2015), teachers have a positive opinion on reducing the number of gains in the renewed program, changing the subject areas, increasing the applicability of the program. Özcan and Küçükoğlu (2014) stated that the number of achievements in the science curriculum program published in 2013 decreased by about 60-65% compared to 2005. In addition to In Sabancı, Aydoğdu and Elmas (2014) 16 science and technology teachers, a significant part of the teachers stated that the subjects in the curriculum were understandable and related to everyday life. On the other hand in the study of Berkant and Kankılıç (2014), teachers stated that gains were weak in meeting the needs of students. But Özyurt, Bahar and Nartgün (2014) also describe how the measurement and evaluation techniques are not used in the updated program. Finally in the study conducted by Toraman and Alcı (2013), they found that the program have positive characteristics in measuring the cognitive, emotional and psychomotor skills of the students.